

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs VI. De Clerico Ægrotante vel Debilitato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

gravetur sepius, si vi precum illarum jam unam personam accipere debuit. Vide plura de his precibus apud Auctorem

Methodi hoc & sequenti §. vel apud Ioan. Cochier in peculiari tractatu de Precibus his Primariis.

TITVLVS VI.

DE CLERICO ÆGROTANTE VEL DEBILITATO.

§. I.

An Clericus propter agritudinem, aut mutilationem amittat beneficium suum, vel saltem fructus illius, & quando ei dari possit, vel debeat Coadjutor?

INe. Cum percussio 1. & in c. Presbyterum 2. h. t. statuit Pontifex, quod Clericus beneficiatus, si infirmitate aut mutilatione impediatur, quominus Ecclesie seruiat personaliter, & officium suum præstet, non tantum non amittat beneficium suum, sed ad omnes fructus integrè percipiendos pro seruiante haberi debeat, ne idonei Ministri non reperiuntur, qui Ecclesie seruire velint, si fructibus beneficii carere debeant, ex tali miseria impediti, quominus seruitia sua actu præstent; & ut ne afflictio addatur afflictio cum præiudicio Ecclesie: ob quas rationes taliter etiam impeditus infirmus, aut mutilatus gaudere potest distributionibus quotidianis (iuxta c. vni. de Clericis non resi. in 6. de quo etiam supra Tit. 4. Sect. 2.) & à sui beneficii administratione removendus non est, quamvis Altari deservire, aut in Ecclesia comparere, sine magno scandalo (eo

quod Leprà v. g. aut alio morbo contagioso, & horrido infectus sit) non possit; quo in casu tamen per Coadjutorem ipsi datum, cui ex redditibus beneficii congrua portio assignetur, iuvari debet, qui curam animarum actu habeat, & alia spiritualia officia exerceat; nisi propter suæ infirmitatis gravitatem inhabilis etiam videretur ad beneficii sui administrationem temporalem, quo in casu alius illi in administrationis etiam officio substitui potest, congruâ sustentationis portione, ex redditibus Ecclesie, infirmo beneficiato assignatâ, quod solum vult c. Tuanor 4. h. t. Quod si tamen redditus beneficii pro utriusque, Rectoris scilicet infirmi, & Coadjutoris sustentatione non sufficiant, probabilius est iuxta c. De Rectoribus 3. h. t. quod ex redditibus Ecclesie talis, sive beneficii, providendum sit Rectori, seu Beneficiato infirmo, Coadjutori verò ab Episcopo per Parochianos, vel aliunde subveniendum.

Eodem modo, & eisdem ex causis, nec Episcopus à suo Episcopatu, aut inferior Prælatus à suo beneficio amoveri potest, propter infirmitatem, sed Coadjutor eis, si suo officio, aut administrationi satisf-

tificere non possint, juxta dicta dandus est. (c. Ex parte 5. & c. Consultationibus 6. h. t.) qui & ipse sustentationem suam congruam ex redditibus talis Ecclesie, cui Coadjutor datus est, habeat, & non minus ad residentiam personalem obligatus sit, quam ipse principalis. De quo tamen Coadjutore sit

§. II.

Quis assignare, seu dare possit Coadjutorem; & quomodo, ac qualis dari debeat?

Quamvis solius Papae sit Coadjutorem dare Episcopis, & his superioribus Prælatibus, cum inter causas majores numeretur Coadjutoris datio, concedit tamen etiam Papa in c. Pastoralis h. t. in 6. ne Ecclesie, ab utroque præsertim remotæ, detrimentum patiantur, ut Episcopus, senio vel perpetuo impedimento impeditus, qui pastorale officium exercere non potest, cum consensu sui Capituli, unum vel duos Coadjutores, auctoritate Apostolicâ, assumere possit, vel si amens sit Episcopus, Capitulum, aut duæ illius partes, unum, aut duos, auctoritate Apostolicâ, designare possit, qui officium Episcopi, tam quoad temporalia, quam quoad spiritualia, si ad utrumque inutilis est, exerceant, vel certe si nolit in priore casu Coadjutorem assumere Episcopus, eum quidem, invito, Capitulum non obtunderet, de toto tamen negotio moneat Pontificem, & quod ab ea Sede ordinatum fuerit, humiliter, & efficaciter impleat; aliis vero Prælatibus, aut Rectoribus Ecclesiarum, Episcopo inferioribus, sicut & Parochis, si officio suo præesse nequeant, Episcopus da-

re potest Coadjutores, cum penitus sit beneficiati etiam destituito.

Debet autem Coadjutor dandi Coadjutore esse, (cum Laici non sint habiles ad spirituales administrationes) honestus, tam ratione prudentiæ ad Ecclesiasticarum administrationem, quam pro bonorum administratione Coadjutor detur, quam ratione scientiarum, si ad spirituales curam Coadjutor detur; & ejus ætatis, quæ requiritur in tali beneficio.

§. III.

Quæ sit potestas, sive officium Coadjutoris, & quando expirat

Officium autem dati Coadjutoris, cui datur Coadjutor ob infirmitatem senium, & simul Ecclesie, seu populi, c. Ex parte 5. h. t. si datus sit temporarius Coadjutor; vel saltem curam rerum temporalium, si ad hæc curam datus sit Coadjutor, ita tamen, ut non nare aliquid de bonis immobilibus Ecclesie, aut mobilibus pretiosis, quæ vendendo servari possunt, non possit; nec possit beneficia conferre, quorum datio ad Prælatum, cui datus est Coadjutor pertinet, sine consilio hujus, sanæ mentis hic non facit, & ad conferenda beneficia inutilis,

Expirat autem illius officium, si quidem morte dantis Coadjutorem, si morte illius, vel depositione, aut reprobatione, cui datus est Coadjutor; vel si officium administratoris dantis, si legitimus administrator, (successor) interierit, cui datus est Coadjutor; si interierit, nisi fuerit ipse Coadjutor dantis

eum futura successione, sive jure succedendi illi in Prælatūra, cui datus est Coadjutor. Quæ Coadjutoria, quamvis sint, juxta stylum Curie Romanæ, à

Summo Pontifice impetranda, à Tridentino tamen *sess. 25. c. 7. De reform.* non in omni casu probantur.

TITVLVS VII.

DE INSTITUTIONIBUS.

Institutio, est modus Canonicus acquirendi beneficii; & quamvis latè accepta collationem beneficii etiam includat, strictè tamen dicta, prout hinc accipitur, differt à collatione beneficii, eò quòd collatio sit libera translatio beneficii in aliquem; institutio verò sit necessaria; Episcopus enim, vel qui jus conferendi beneficium habet, liberè potest huic, vel illi beneficium conferre; qui verò jus instituendi in beneficio habet Episcopus, necessariò debet eum instituere in beneficio, quem patronus præsentat, dummodo sit idoneus, *cap. Significasti 18. De jure patr. & hinc institutio propriè dicta definitur, quòd sit juris beneficii ad præcedentem præsentationem, vel nominationem alicujus, legitimè auctoritate facta translatio, per quam scilicet jus ac titulus beneficii acquiritur instituto.*

§. I.

Ad quos spectat jus instituendi Clericos in beneficiis Ecclesiasticis?

De jure communi spectat jus, sive potestas instituendi Clericos, à patronis præsentatos, ad Episcopum, vel ejus Vicarium generalem in spiritualibus, aut vacante Sede ad Capitulum Cathedrale, *c. Ex frequentibus 3. h. t. & Trident. sess. 7. c. 13. De reform.* ubi præcipitur, ut præsentati à Patronis non instituantur, nec admittantur, sub prætextu cujuscunque privilegii, nisi fuerint priùs à locorum ordinariis examinati, & idonei reperti. De quo examine agit *Trident. sess. 24. c. 18. De reform.* Et quamvis nec Vicarius generalis sine speciali mandato conferre beneficia possit, nec Capitulum Cathedrale, vacante sede; instituere tamen, tam ille sine speciali mandato, quàm hoc, vacante sede, præsentatos à Patronis potest, cum institutio non sit donatio gratuita, circa quam præjudicium fieri possit Episcopo, sed necessariò expedienda sit. *c. His qua 11. & c. Cum olim 14. De majorit. & obed. & c. Etsi 1. h. t. in 6.*

De jure speciali, sive ex privilegio; præscriptione, vel consuetudine potest jus instituendi inferioribus etiam Episcopo Prælati competere, *c. Super eo 15. De off. deleg. c. Auditis 15. & c. Cum olim 18. De præscript.* quod meritò de Prælati regularibus, quibus plenissimo jure subjectæ sunt aliquæ Ecclesiæ, dici potest, cum isti habeant in talibus Ecclesiis jurisdictionem quasi Episcopalem.

§. II.